

بررسی لزوم طراحی مرکز آواشناسی با تاکید بر صوت در معماری

ساغر سردشتی^{۱*}، سید حسام الدین سراج^۲

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد معماری داخلی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد چالوس، sghrsardashti@yahoo.com

۲- استادیار، کارشناسی ارشد معماری و دکتری پژوهش هنر، seraj@ut.ac.ir

چکیده

معماری موفق، معماری ای است که در آن، طراح، فضایی را خلق کند که بتواند مخاطب را تحت تاثیر قرار دهد و این تاثیرگذاری زمانی کامل انجام می گیرد که اثر معماری بتواند بر حواس انسان اثرگذار باشد. همه تجربه های تاثیرگذار معماری بی شک چندحسی هستند؛ تجربه دیداری هم بی شک از موثرترین حواس در تجربه فضایی ما از معماری است، اما، اهمیت معماری تنها در فرم آن نیست. تجربه یک فضا نه تنها مبتنی بر ادراک خصوصیات دیداری آن، بلکه بر دریافت خصوصیات شنیداری آن هم هست؛ لذا حس شنیداری را نمی توان نادیده گرفت. ما معمولاً به اهمیت شنوایی در تجربه مان از فضا آگاه نیستیم. کیفیت، کمیت، انعکاس و نوع اصوات، در تجربه ای که ساکنان از فضاهای مختلف یک بنا دارند، می توانند از جلوه بصری آن هم اهمیت بیشتری داشته باشند. انسان ها برای درک بهتر فضا، به خوبی از حس شنوایی خود بهره می برند و اصوات بیش از هر چیزی در شناخت و درک آن ها از هر یک از فضاهای مختلف نقش دارند. از آنجایی که معماری بیش از هر چیز، درک فضایی است؛ آسایش و آرامشی که در ابتدا از آن یاد کردیم نیز با درک درست ما از بنا و فضای داخلی آن حاصل می شود. در راستای این امر، نکته مهم در طراحی هر فضا و درک فضایی حاصل از آن، شناخت صدا است که غالباً نادیده گرفته شده و مغفول مانده است؛ لذا با توجه به اهمیت موضوع، در این تحقیق بر آن شدیم تا به بررسی صوت در معماری بپردازیم. در روند بررسی این امر، با مطالعات میدانی، آمارگیری و مشاهده، بررسی نمونه های مشابه داخلی و خارجی و رجوع به کتب و منابع، اطلاعات را گردآوری کرده، ارتباط دوسویه معماری و صوت را بررسی کردیم تا با شناخت هرچه بیشتر تاثیرمتقابل این دو برهم، بتوانیم آرامش و آسایش مورد نیاز کاربران را به فراخور روحیات و خواست آن ها فراهم آوریم و همچنین با توجه به اهمیت این موضوع، با طراحی مرکز آواشناسی ایران سعی بر آن داشتیم تا با آوانگاری زمینه بنا، جایگاه درست برای احداث هر بنا را در مرتبه اول تشخیص داده و در مراحل بعدی نیز نمود صوت را در اجزای دیگر بنا و بالاخص فضای داخلی بررسی کنیم تا به صورت علمی دریابیم که چه نوع از صوت و چه میزان از آن برای کاربری مد نظر ما مورد نیاز است؛ ضمن اینکه این مرکز نیز خود بر اساس همین روش در شهر رامسر طراحی گردیده تا الگوی مناسبی جهت احداث سایر بناها باشد، در نهایت، اهمیت صوت در معماری که از آن غفلت شده نشان داده شده و طراحی چنین مرکزی، فتح بابی برای این خواهد شد که آوانگاری هم مانند دیگر مراحل ساختمان از جمله آزمایش خاک و ... جز ضروریات احداث بنا شود و در تمامی مراحل طراحی در نظر گرفته شود و به سمتی پیش برویم تا در آینده نزدیک هر شهری یک مرکز آواشناسی داشته باشد.

واژه های کلیدی: آواشناسی، صوت، شنوایی، مرکز آواشناسی، صوت در معماری.

۱- مقدمه

امروزه با توجه به پیشرفت تکنولوژی، ماشینی شدن و تغییر الگوی زندگی، بیشتر از هر زمانی نیازمند آن هستیم تا اوقات خود را در محیطی آرام بگذرانیم. معماری به عنوان بستر زندگی، بیش از هر عامل دیگری می تواند به این امر کمک کند. معماران، طراحی هدفمند فضای داخلی را بر اساس احساسات و نیازهای افرادی انجام می دهند که از آن استفاده خواهند کرد؛